

DOKUMENTNAMN			SIDA
Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan			1(5)
BESLUTSFATTARE	BESLUTSDATUM	DIARIENUMMER	ANSVARIG AVD
Kyrkostyrelsen	2020-12-16	KS 2020-1140	KLIV
DOKUMENTANSVARIG	DOKUMENTTYP	GÄLLER FRÅN DATUM	SENAST UPPDATERAD
Johannes Zeiler	Plattform	2021-01-01	

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

Plattformen för ekumenik och interreligiös samverkan är framskriven i enlighet med motiv och utgångspunkter angivna i kyrkoordningens fjortonde avdelning (59 kap. KO).

Dokumentet anger teologiska utgångspunkter, riktning och vägval för Svenska kyrkans engagemang under de närmaste fem åren. Plattformens inriktning och arbetets omfattning avser Svenska kyrkan på nationell nivå.

Teologiska utgångspunkter

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition. (Inledningen till fjortonde avdelningen KO).

I tro och handling deltar Svenska kyrkan i Guds mission (*Missio Dei*), som till sin karaktär är gränsöverskridande, lokal och världsvid på samma gång. Som evangelisk-luthersk kyrka ser vi bekännelsen till Kristus som trons centrum. Evangeliet om Kristus måste alltid tolkas mot bakgrund av de sammanhang i vilka det kommuniceras och tas emot. Svenska kyrkans möte med andra kyrkor utmanar lika mycket den egna självförståelsen som kyrkornas praktiska samverkan och ömsesidiga beroende av varandra. Svenska kyrkan bejakar enhet i försonad mångfald. Detta utgör en viktig utgångspunkt för relationerna till andra kyrkor och ekumeniska organisationer över världen.

Kärleksbudet påbjuder respekt för alla människor oavsett tro. Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* identifierar tre perspektiv som särskilt viktiga för hur kyrkan agerar i ett mångreligiöst samhälle: i respekt för den enskilda människan, i en god relation till andra trossamfund och med en genomtänkt teologi om mission och religionsmöten. Tillsammans med den globala ekumeniska rörelsen bejakar Svenska kyrkan kallelsen att bygga relationer till människor av annan tro eller ingen tro alls för att underlätta en djupare och ömsesidig förståelse, försoning, och samarbete för det gemensamma bästa.

När Svenska kyrkan idag samverkar kyrkor emellan, med civilsamhällesorganisationer, andra religiösa samfund, samhällsinstitutioner och multilaterala organisationer bär Svenska kyrkan 1900-talets ekumeniska arv vidare in i en ny tid. En föränderlig omvärld ställer den ekumeniska rörelsen inför nya utmaningar och viktiga vägval. Att kyrkornas samhällsuppdrag definieras utifrån en djupgående teologisk reflektion är en central utgångspunkt i det pågående arbetet. Reflektionen kring och arbetet med kyrkornas roll i det offentliga rummet har skapat förutsättningar för nya samarbeten över världen. I en tid präglad av ökad polarisering, religiös fundamentalism och nationalism är det nödvändigt för Svenska kyrkan att medvetet vidareutveckla sina ekumeniska och interreligiösa relationer så att förutsättningar

skapas för tillitsfulla, ömsesidiga och konstruktiva samtal och samarbeten. Svenska kyrkans engagemang i den globala ekumeniska rörelsen förstärker såväl vikten och viljan av att bidra till det samlade arbetet som behovet av att lära av, reflektera med och utmanas i mötet med andra.

Interreligiös samverkan

När vi känner igen Guds verk i andra religiösa traditioner får detta konsekvenser för det pastorala arbetet och de interreligiösa relationerna. Det ger anledning till frimodighet i både dopundervisning och dialogarbete. I flera av Svenska kyrkans församlingar ser vi en religionsteologiskt förankrad beredskap till bådadera: det bedrivs undervisning för nyanlända och andra som vill bli döpta, samtidigt som det odlas goda och förtroendefulla relationer med andra trosgemenskaper, till exempel med den intilliggande moskén eller synagogan.

Samverkan med andra trossamfund och organisationer förutsätter inte att alla inblandade tycker likadant i varje fråga. Svenska kyrkans arbete inom fältet visar hur en överlappande konsensus i särskilda frågor, som religionsfrihet, migration och integration ger en grund för såväl ekumenisk som interreligiös praktik med det gemensamma goda för ögonen. Den interreligiösa infrastruktur som byggts upp de senaste 20 åren i form av interreligiösa råd, lokalt, regionalt och nationellt har visat sig värdefull, också i tider av kris. Under senare tid har överläggningar och samverkan mellan trossamfund intensifierats i flera frågor, till exempel när det gäller begravningsverksamheten.

Det interreligiösa arbetet är ett långsiktigt fredsarbete av betydelse för hela samhället. Svenska kyrkans engagemang i den globala organisationen *Religions for Peace* och arbetet inom Sveriges interreligiösa råd (SIR) är uttryck för ett sådant fredsbygge. De interreligiösa råden har visat sig viktiga för att stärka religionsfrihet, motverka antisemitism, islamofobi och kristofobi, inte minst lokalt, och synliggöra religionens roll i samhället. I samspel med stiftet vill den nationella nivån stärka fältet interreligiös samverkan samt bidra till ett fördjupat lärande i teori och praktik.

Multilateral ekumenisk samverkan

Svenska kyrkan vill vidareutveckla långsiktigt hållbara relationer till, och samverkan inom, den ekumeniska rörelsen med särskilt fokus på multilaterala samarbetsorgan på lokal, regional, nationell och global nivå. En central aspekt av en sådan multilateral samverkan är att stärka arbetet med teologisk utbildning och ett ömsesidigt och ekumeniskt lärande i den världsvida kyrkan både lokalt och globalt. Svenska kyrkan vill vara en konstruktiv kraft i arbetet med att reformera de ekumeniska organisationernas strukturer och arbets sätt för adekvat och ändamålsenlig multilateral samverkan i framtiden.

Svenska kyrkan är medlem i Kyrkornas världsråd (KV) sedan dess bildande i Amsterdam 1948. KV är av avgörande betydelse för Svenska kyrkans identitet och multilaterala samverkan med dess 350 medlemskyrkor av olika konfessionell bakgrund över världen. Svenska kyrkan vill stärka det teologiska arbetet inom ramen för KV:s studiekommisioner, arbets- och referensgrupper. Genom sitt medlemskap i KV vill Svenska kyrkan särskilt vidareutveckla arbetet med ekumeniskt lärande, policydialog, klimat-, hållbarhets-, och urfolksfrågor, genusrättvisa samt interreligiös samverkan.

Svenska kyrkan är medlem i Lutherska världsförbundet (LVF) sedan dess bildande i Lund 1947. De 148 medlemskyrkornas gemensamma gudstjänstfirande och förpliktelse till kristen enhet går hand i hand med deras omfattande sociala och diakonala insatser. Arbetet inom LVF möjliggör fördjupad teologisk reflektion om kyrkornas roll och uppgift i det offentliga rummet. LVF är även en viktig partner i det praktiska arbetet kring internationell mission och

diakoni, särskilt genom sin närvaro i många av de största humanitära kriserna. Svenska kyrkan vill verka för ett intensifierat samarbete med LVF och dess medlemskyrkor, särskilt i relation till fältet teologisk utbildning samt vill bidra till att arbetet med genusrättvisa, policydialog, ungdomar/unga vuxna, ekumenisk dialog och interreligiös samverkan ytterligare förstärks.

Act Svenska kyrkan är medlem i ACT-alliansen (Action by Churches Together) som med sina 135 medlemsorganisationer är en av de största globala trosbaserade allianserna för humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och påverkansarbete. Målsättningen är koordinerad samverkan för att bidra till lösningar på de utmaningar som världen står inför på lokal, regional och global nivå. Svenska kyrkan vill särskilt verka för en fördjupad samverkan inom fälten genusrättvisa, klimaträttvisa, socioekonomisk rättvisa, trosbaserade aktörers roll i utvecklingssamarbetet, demokratiskt utrymme samt regionala och nationella fredsprocesser. Engagemanget inom ACT-alliansen förstärker Svenska kyrkans ekumeniska självförståelse och förkroppsligar därigenom en holistisk missionssyn både lokalt och globalt.

Vidare är Svenska kyrkan medlem i Europeiska kyrkokonferensen (KEK) som idag samlar drygt hundra medlemskyrkor från ortodox, anglikansk och protestantisk kyrkotradition runt om i Europa. En viktig del av Svenska kyrkans engagemang i KEK består i kyrkornas gemensamma arbete med policy- och påverkansfrågor gentemot EU och Europarådet. Även en nära samverkan med Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME) respektive Eurodiaconia är av fundamental betydelse, särskilt i arbetet med migrations- och människorättsfrågor.

Genom kyrkomötets beslut 1994 anslöt sig Svenska kyrkan till Borgåöverenskommelsen som är en kyrkogemenskap mellan lutherska och anglikanska kyrkor i Norden och Baltikum, på de brittiska öarna och den Iberiska halvön. Den nationella nivån vill understödja fördjupade kyrkorelationer och gemensam teologisk reflektion kyrkorna emellan, särskilt inom ramen för Svenska kyrkans vänstiftskontakter inom Borgågemenskapen.

I syfte att öka kunskapen om och fördjupa relationen till kyrkor som idag varken ingår i KV eller LVF ämnar Svenska kyrkan söka närmare kontakt med exempelvis organisationen Global Christian Forum (GCF) som samlar ett stadigt växande antal kyrkor över världen inom pentekostal, karismatisk och evangelikal tradition.

Svenska kyrkan är medlem i Sveriges kristna råd (SKR) och ingår i dess presidium. SKR består idag av 26 medlemskyrkor från frikyrklig, ortodox, romersk-katolsk och luthersk tradition. Genom sitt engagemang i SKR vill Svenska kyrkan bidra till en ökad samverkan och ett fördjupat teologiskt utbyte samt stärka kyrkornas gemensamma röst och arbete gentemot beslutsfattare och myndigheter. Riktade insatser för ungdomar och unga vuxna i den ekumeniska rörelsen ska prioriteras. Kyrkornas ekumeniska och interreligiösa uppdrag inom Sjukhuskyrkan, Universitetskyrkan och den andliga vården i Kriminalvården (NAV) ska stärkas och vidareutvecklas.

Svenska kyrkan är medlem i Svenska Missionsrådet (SMR) som med sina 33 medlemsorganisationer står i ett omfattande arbete inom fälten religion och utveckling, religions- och övertygelsefrihet samt kyrkorelaterat biståndsarbete. Svenska kyrkan vill fördjupa sina relationer till SMR, särskilt inom fälten missionsteologi och interreligiös samverkan.

Bilateral ekumenisk samverkan

Svenska kyrkan relaterar bilateralt till många kyrkor över världen genom kyrkosamverkan och globalt utvecklingssamarbete, stöd till utbildningsinstitutioner, via vänstifts- och

församlingskontakter, genom ungdomsutbyten samt ekumenisk samverkan inom ramen för Svenska kyrkan i utlandets arbete.

Majoriteten av dessa bilaterala kyrkorelationer är sprungna ur mångårig gemensam tjänst i Guds mission som berikar och utmanar Svenska kyrkan både lokalt och globalt. Såväl historiskt viktiga kyrkorelationer som mer nutida uttryck för en nära samverkan med enskilda kyrkor i Afrika, Asien och Latinamerika utgör en omistlig del av Svenska kyrkans lutherska identitet och ekumeniska självförståelse. Likaså har det regionala kyrkosamarbetet i Norden och Europa varit och är av avgörande betydelse för Svenska kyrkans ekumeniska och interkonfessionella arbete.

Svenska kyrkan vill fortsatt värna och utveckla sina bilaterala kyrkorelationer, särskilt kontakten med kyrkor som lever och verkar i en tydlig minoritetssituation där mänskliga fri- och rättigheter är hotade eller det demokratiska utrymmet är starkt begränsat. I nära samspel med stiftet vill den nationella nivån understödja insatser för ömsesidigt lärande och utbyten samt skapa engagemang för internationell mission och diakoni.

Svenska kyrkan har ingått kyrkogemenskap med den Oberoende filippinska kyrkan (IFI) 1995 och de Gammalkatolska kyrkorna inom Utrechunionen 2015. Den nationella nivån vill främja långsiktigt hållbara strukturer för ökad samverkan med dessa kyrkor, särskilt inom fälten barn- och ungas rättigheter, teologisk utbildning samt utbyten inom ramen för vänstifts- och församlingskontakter.

Svenska kyrkan ingick 2003 kyrkogemenskap med Evangeliska kyrkan i Tyskland (EKD). Svenska kyrkan vill fördjupa dialogen med EKD, bland annat genom att stärka kyrkornas arbete inom det religionspedagogiska området, den teologiska reflektionen över kyrkornas bidrag till samhällsbygget samt med en fördjupad lokal samverkan med de svenska utlandsförsamlingarna.

Svenska kyrkan fattade 2016 beslut om att ingå en ekumenisk överenskommelse med Equmeniakyrkan i syfte att möjliggöra lokalekumenisk samverkan. De båda kyrkornas samarbetsavtal avseende relationen till Church of Pakistan kring lärande och undervisning, klimatfrågor och interreligiös samverkan ska stärkas och fördjupas.

Svenska kyrkan och Stockholms katolska stift har haft ekumeniska samtal sedan mitten av 1950-talet som resulterat i flera officiella rapporter och samtalsdokument. På basis av de fem ekumeniska imperativen i det luthersk-katolska dokumentet *Från konflikt till gemenskap* från 2013 och det gemensamma högtidlighållandet av reformationen i Lund 2016 har Svenska kyrkan ambitionen att söka vägar till en förnyad och formaliserad ekumenisk dialog.

Under flera decennier har Svenska kyrkan relaterat till de ortodoxa och österländska kyrkorna i Sverige. Detta bör primärt framöver ske multilateralt genom SKR. I den mån enskilda bilaterala kyrkorelationer ska fördjupas bör existerande globala samarbeten, t.ex. med den koptisk-ortodoxa kyrkan i Egypten, vägas in i bedömningen i syfte att knyta samman de nationella och globala ekumeniska perspektiven.

Sedan 2011 för Svenska kyrkan och Pingst – fria församlingar i samverkan regelbundna samtal vars huvudsyfte är gemensam teologisk reflektion samt fördjupad kunskap om varandras sammanhang och teologiska traditioner. Svenska kyrkan vill söka vägar till en formaliserad dialog med Pingst – fria församlingar i samverkan.

Tidsram och uppföljning

Uppföljning av Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan sker genom:

- I vilken mån Svenska kyrkan bidragit till att fältet interreligiös samverkan samt fördjupat lärande inom detta område i teori och praktik stärkts.
- I vilken mån Svenska kyrkan bidragit till att religionsfriheten stärkts, antisemitism, islamofobi respektive kristofobi motverkats samt religionens roll i samhället synliggjorts.
- I vilken mån Svenska kyrkan bidragit till att vidareutveckla långsiktigt hållbara relationer till, och samverkan inom, den ekumeniska rörelsen med särskilt fokus på multilaterala samarbetsorgan på lokal, regional, nationell och global nivå.
- I vilken mån Svenska kyrkan bidragit till att stärka det multilaterala arbetet med ömsesidigt och ekumeniskt lärande i den världsvida kyrkan både lokalt och globalt.
- I vilken mån Svenska kyrkan bidragit till att vidareutveckla sina egna arbetsmetoder, utbildningsmiljöer och mötesplatser för ekumeniskt lärande i Sverige.
- I vilken mån Svenska kyrkan bidragit till att vidareutveckla de ekumeniska organisationernas strukturer och arbetssätt.
- I vilken mån KV och ACT-alliansen med stöd av Svenska kyrkan vidareutvecklat arbetet med policydialog, klimat-, hållbarhets-, och urfolksfrågor, genusrättvisa samt interreligiös samverkan.
- I vilken mån LVF med stöd av Svenska kyrkan intensifierat arbetet med teologisk utbildning samt bidragit till en förstärkning av arbetet med ungdomar/unga vuxna, ekumenisk dialog och interreligiös samverkan.

Revidering av denna plattform görs vart femte år.